

ELŐSZÓ

Lukácsy Sándor 1998. április 11-én volt 75 éves. Ebből az alkalomból az MTA Irodalomtudományi Intézetében, ahol 1962-től nyugdíjba vonulásáig dolgozott, munkatársai, barátai, szakmai jó ismerősei köszöntötték őt szóval – és tettel is: ideajánlott tanulmányaik kéziratának átnyújtásával. A kötet szerzőköre és szerkezete Szörényi László javaslatai alapján épült, hogy méltóképpen reprezentálja azt a sokirányú, századokon és nyelvi-kulturális határokon átnyúló érdeklődést, amelyet az ünnepelt munkáiban mindig tapasztalhattunk. És akkor még nem is szoltunk arról a szövegfeltáró, kiadói és szerkesztői tevékenységről, amellyel Lukácsy Sándor az általa élvezettel olvasott textusokat, amelyek ma már csak a tudományos kutatás számára elérhetők, a művelt nagyközönség részére is közkinccsé tenni igyekezett. (E tevékenység vázlatos-válogatott áttekintésére a kötet végén található személyi bibliográfia vállalkozott.)

Miközben a kötet ma szokásos kiadási előkészületei folytak, a kéziratok is megkezdtek szintén szokásos utóéletüket: gyűjteményes kötetekbe válogatta be őket szerzőjük, folyóiratok szerkesztőségébe kerültek. Több esetben maga a szerző kért változtatást vagy cserét, újabb vagy pontosabb tudományos eredményekre jutva kutatásai során. Ezért a most megjelenő könyv csak zömében azonos a Lukácsy Sándornak átnyújtott példánnyal. S mivel a tanulmányok nagyobb hányada iránt – kézenfekvő módon – az Irodalomtörténeti Közlemények című szakfolyóirat mutatott érdeklődést, valós és igazságos döntésnek bizonyult a felelős szerkesztő, Kecskeméti Gábor társszerkesztői bevonása a sajtó alá rendezésbe és a szerkesztésbe.

Tartozunk még a cím magyarázatával. Ez ugyanis korántsem csupán metaforikusan érthető, hanem emlékeztet az ünnepelt változó tárgyú gyűjtőszennvedélyének arra a korszakára, amikor korát és szakmai tekintélyét meghazudtolva, a vonatkozó veszélyeket szintén vállalva, valóban, a tárgyak kézzelfogható valóságában visszapillantó tükröket gyűjtött... Arról viszont már Lukácsy Sándor tehet a legkevésbé, hogy 75, a 20. században leélt esztendő után a visszatekintés óhatatlanul események, irányzatok, világnézetek, konfliktusok, etikai döntések panorámájává szélesedik.

32 szerző írása alkotja a kötetet. A szerkesztők nem törekedtek arra, hogy valamiféle mesterséges egységesítést hajtsanak végre. A rendelkezésre álló szövegek megőrizték a maguk műfaji változatosságát, tanulmány- vagy esszéformáját, és – egy rövid, beköszönő rész után – tematikai időrendbe helyeződtek. A jegyzetek egységesítése azonban megtörtént.

A Visszapillantó tükörrel kívánunk Lukácsy Sándornak mindenképp jó egészséget, töretlen kedélyt és alkotókedvet ahhoz, hogy gazdag kutatói és élettapasztalatát továbbra is megoszthassa velünk, majd utókorával.

Budapest, 1999. június

A szerkesztők